

Tem potom je prišlo v naš del dežele več trt, ki bi drugače bile razdeljene v Istri ali Furlaniji, in to ni na škodo našega kmeta. Vlada je dolžna skrbeti za vinogradnike v sedanjih filokserični krizi in naj ne skopuhari, potem se pri naročbah ne bodo dogajali taki neredi. Toliko za danes!

Josip Štrekelj.

Naprednjakom v preudarek.

„Kdor ima mladino na svoji strani, ta ima bodočnost!“ To je geslo naših najhujših sovražnikov, klerikalcev. Vse bi radi žrtvovali, samo da se uresničijo njihove zlobne nakane. — Mi smo storili, kar je pač bilo v naši moči. „Svoboda“ je krepko stopila v bojno vrsto, neustrašeno razvila svoj prapor in odbijala drzne napade svojih sovražnikov. Žalibog pa, da nam v kljub našemu delu ni bilo mogoče povsod doseči svojim namenov.

Zakaj ne? Ako vojska ne dobi pomoči, mora omagati. Podpirati se jo mora, dokler stoji v črti. Slovensko napredništvo pa tega ni storilo! Pred vsem mislimo tukaj na Kranjsko. Na Goriškem in Štajerskem je temu veliko bolje; a ravno na Kranjskem, kje je boj najhuši, se za mladino od strani narodnonapredne stranke najmanj stori. Prepustilo se nas je — pač z nezadostno podporo — samim sebi. Pomislite, kaj s tem delate? Sami si pripravljate svoj padec, po lastni krivdi dirjate sami v svojo propast. — V inteligenci je bila glavna moč narodnonapredne stranke vsaj do sedaj. Vsaka živa stvar na svetu skrbi za svoj narod, za svoje potomce. Le narodnonapredna stranka naj bi tega ne storila? Žalostno bi bilo in ljudje, ki imajo jasne cilje — voditi slovensko ljudstvo iz teme, iz blata k prosveti, navredno, da bi pustili v nemar svoje najdražje — mladino. Mi smo si trdno postavili svoje ideale in v nas je bila še vedno dobra volja tudi uresničiti jih, da ne bodo le prazni fantomi. — Pričakujemo pa tudi od eksekutive narodnonapredne stranke, da nas bode zadostno podpirala gmotno in duševno. Lažje se pojdemo potem v boj kot do sedaj.

Da smo opravičeni zahtevati pomoči, naj prepriča vse resnične naprednjake le naslednje!

Klerikalci so začeli s svojo demagogijo na vsej črti, posebno so se še vrgli na dijaštvo. Saj so trdno prepričani, da jim je potem bodočnost — vsaj za nekaj časa — zagotovljena, ako dobijo v svoje pesti slovensko mladino. „Zora“ jim ne zadostuje več. Revica je pač preslaba, da bi še mogla sama vzdržati vse napade. „Priskočiti ji mora še „Mladost“ v pomoč“, so sklenili v škofiji in rodil se je še en nov klerikalen slovenski list, da bo osrečena slovenska domovina in rešen slovenski narod. Klerikalci se ne strahijo niti največjih težav in stroškov ne, samo da vjamejo kolikor mogoče mnogo kalinov v svoje mreže. „Katoliška tiskarna“ tiska oba lista zastoj.

Klerikalci delajo po slovenskih zavodih, kar hočejo, kolikor jim je ljubo, slepomišljivo. Klerikalne dijake krije vedno trden neprozoren plašč katehetov in klerikalnih profesorjev. Vse jim je dano na prosto roko. Naj pa se količkaj gane napreden dijak, že mu stopi za hrbet paragraf in disciplinarna preiskava in kazen je pod streho. Naprednega dijaka ne podpira niti njegov napredni profesor. — No pa to nas ne straši. Kakor podpirajo klerikalci svoje dijaštvo, tako, upamo vsaj, da bode napravila tudi narodnonapredna stranka. Če sme čuvati klerikalni katehet in učitelj svoje ljubljence, zakaj ne bi tega napravil tudi liberalni profesor?

Klerikalni dijaki pa se sedaj ne strahijo in ne sramujejo niti najpodlejših sredstev več. Zlasti se sedaj pridno poslužujejo denunciacije, ki bazira res prav na katoliški podlagi. Denuncira se vse, karkoli „groši“ količkaj proti katekizmu, bodisi profesor ali pa dijak. Mnogokrat si misli popolnoma nedolžno, pa beseda izrečena, prenešana in že stoji črno na belem v „Slovenčevem“ protokolu, da je ta in ta razred brezverski, da so ti in ti učitelji rabili take in one besede, da niso učili pristne resnice, patentirane od „sv. kraljske cerkve“ itd. V svetem strahu pred brezverci se potem križajo „Slovenčevi“ uredniki kakor tudi „Zoraši“ in „Mladiči“. Že vedo, kje jih tišči in žuli. — Klerikalci tožno zdihujejo nad našim nemoralnim življenjem, oni najbolj moralni, s slokastimi hrbti, črno obrobjenimi zaspanimi očmi itd. „Slovenec“ apeluje na slovenske starše in na deželno vladu, naj rešijo svojo mladino, zlasti zadnja

naj korenito pomete z liberalizmom šolske sobe in poseže z dolgimi prsti po glavah gospodov profesorjev kakor tudi dijakov.

Vlada je pač vse storila, kar je mogla, saj je klerikalna. Več ji ni mogoče. Da se pa na razna prazna domnevanja in le na lažnjive in podle deauncijske trezen človek ne more ozirati, je samo ob sebi umevno.

Še nekaj nam sili v pero. Vzgoja naj bo enotna, naj podaja enotno naziranje, piše „Slovenec“. Toda ni mu sililo le to v pero, hotel je tudi zatrobiti širnemu slovenskemu svetu, da mora biti klerikalna. Pa mu je ostalo (škoda) v peresu. Zapisati je tudi hotel, da bo treba skrbeti, da bodo učili le klerikalni učenjaki a la Remec e tuti quanti, pa je rajši zamolčal. Preveč bi namreč smrdelo. — Da se želja dopisnikova ne bo uresničila, da ni nič dosegel s tem člankom v „Slovencu“, o tem je lahko prepričan.

„Bodimo torej na straži! Mladina je najdražje, kar imamo“, tako končava „Slovenec“. Te zadnje vrstice naj premislijo vsi resno misleči naprednjaki. Ako jih bodo upoštevali, tedaj bodočnost naša. Prisejalo bo solnce in razsvetlilo bo egiptovsko temo. Mladeniče ohraniti svobodni misli, ali jih zopet pridobiti zanjo, koder jo je sovražnik odtujil, bodi dolžnost vsem, ki jim je pri srcu bodočnost našega naroda!

„Svoboda“.

DOPISI.

Iz kanalskega okraja.

Iz Kala, 13. maja. (Ples med mašo). — Gospoda okoli „Primorskega lista“ neprestano udriha po plesnih veselicah, a le takrat, kadar se njim zdi potrebno — in kadar njim kaže. Enkrat je poročal „Primorski list“ o „gran ballu“ v Kalu in tudi primerno ožehal prireditelja istega. Dne 3. t. m. se je vršil „gran ballo“ na istem mestu in pod isto komando, a gospodom ne kaže sedaj poročati in količkaj govoriti o tem. V prvič se je ropotalo po prirediteljih plesa, ker takrat se še ni poznala politična barva omenjenih, sedaj pa, ko je imela vsa stvar rimsko lice, je pač škoda skriviti komu lasu. Kje je doslednost in nepristranost v tem pogledu, gospoda? Sicer bi o tem ne poročali, ko bi se v tem zmislu pobijali plesi obeh strank. A slučaj, ki se je zgodil v pondeljek zjutraj dne 4. t. m., dovolj znači pravo zagrizeno pristranost in ne moremo razumeti, kako morejo tiho, mirno in molče prestatati dejstvo, da se je med sv. mašo godlo in vrtelo na plesnem odru.

Vidite, kaj vse mirno prenašajo in kaj je vse dovoljeno, samo da je zgrajeno na rimskih temeljih. — Radovedni smo, bi li vse spregledali in zamolčali v nasprotnem slučaju. Prihodnost nam odgovori!

Iz tolminskega okraja.

Iz Baske dolina. — Dopisnik „Prismojega lista“ z dne 7. maja 1908. se je na odgovor „Soče“ št. 48. prav na kratko odrezal in pri tem se lepo blamiral. Tako opravičevanje je čisto nič. — Le s spovedjo ima korajzjo, le v spovednici, mislil si je, se da farbat, torej tam se najlože opravičim. Dopisnik „Soče“ je v istej sam omenil, da ne mara spovedi zlorabljati, kakor jo po večjem nunci. Poglejmo mnogo slučajev v naših hribih in tudi na Grahovem, kako se je godilo pri velikonočni spovedi; le te slučaje je v „Soči“ omenil; klerikalec je vdobil odvezo, naj si bo kakoršenkolihoče, slab ali dober, naprednjak pa ne; proč, ti bereš napredne časopise. Ni dolgo od tega, ko se je videlo v nekeji hiši v popolnoma klerikalni vasi, kako so klerikalci otiskali „Sočo“, pa vsejedno, kakor se sliši, so vdobili vsi odvezo. Čudna reč. Potemtakem pri spovedi se ne gleda na grehe in grešnika, ampak na naprednjaka in klerikalca Bog ve, če se stvar kaj loči sedaj pri pobiranju štruc? Najbrž jih ne bodo hoteli od naprednjakov. — Naprednjaki, pazite malce in recite: „Klerikalcem ste dali odvezo, oni naj Vam daje štruce, mi smo jih prodali, da smo denar za pot k spovedi dali“.

Dopisnik nadalje slepi, da „Soča“ piše, da so se klerikalci bali k spovedi radi naprednih časopisov. Lažnjivec, berite bolj natančno „Sočo“ in čital bodete, da niso marali, a ne se bali. Klerikalci, ne lažite, ker je greh. Tudi pravi, da napredni časopisi so prepovedani, no, no, to je spet lepa novica; rad bi le vedel, ali se smejo prepovedani časopisi izdajati, ali sploh, kaj delajo

dotični organi, kateri imajo nadzorstvo zraven? Gospod dopisnik „Prismojenc“ naj bi takih praznic ne mlátil, rajše naj bi kaj omenil o velikonočnih spovednih listkih, ali so se že našli, o agitaciji onega nunca pozno v noči, o Knežki maši, nadalje o Selski maši, pardon, ta se je pozneje zgubila. — Najbrže se je bal kake blamaže, zato je zamolčal; to ni kakor v spovednici, ampak drugače, lahko bi imel mogoče kako smolo.

Naprednjak.

Iz ajdovskega okraja.

Shod „Narodne delavske organizacije“ v Ajdovščini. — V nedeljo se je vršil prvi veliki shod N. D. O. v Ajdovščini. Bil je to po soglasnem mnenju Tržačanov najlepší shod N. D. O. izven Trsta. Navdušenje je bilo veliko, in zanimanje vseh je radostno presenetilo vsakogar. Sprejem deputacije tržaške N. D. O. na kolodvoru je bil s strani Ajdovcev prisrčen. Tekom jutra so imeli zastopniki N. D. O. priliko prepričati se o socialnih razmerah, ob katerih trpi delavstvo. Popoldne je bil shod, katerega se je vdeležilo čez 600 ljudi. Dr. Mandič je govoril krasno.

Občinstvo je pazno in navdušeno sledilo njegovim izvajanjem o stališču in pomenu N. D. O. Govorili so še nadičitelj Bajt, Jaklič in Lokar. Predsedoval je shodu g. Rayer. Na predlog g. Budihna je bil izvoljen odbor 10 členov, ki naj pripravlja ustanovitev podružnice N. D. O. v Ajdovščini. Na shod je prišlo tudi veliko delavcev iz Lokavca in drugodi.

Iz komenskega okraja.

Pevsko in brajno društvo „Lira“ v Komnu prredi veliko veselico v nedeljo dne 31. maja ob 3. uri in pol popoldne na okrašenem dvorišču g. Iv. Žigona (prej Gaspari) s sodelovanjem vojaške godbe iz Gorice. Vspored: 1. P. H. Sattner: „O petju oglasimo“, poje mešan zbor s spremljevanjem orkestra. 2. J. Aljaž: „Ne zveni mi“, poje mešan zbor s spremljevanjem orkestra, bas solo poje gosp. Avg. Krajniger. 3. P. H. Sattner: „Nazaj v planinski raj“, poje mešan zbor s spremljevanjem orkestra. 4. I. Ocvirk: a) „Eno samo tiho rožo“, b) „Ružmarin“, poje mešan zbor s spremljevanjem orkestra. 5. Igra: „Dobrodošli!“ Kdaj pojdete domu. — Petje vodi g. Iv. Kacin. — Pred veselico in po veselici se vrši javni ples. — Vstopnina k veselici 40 vin., sedeži I. in II. vrste po 60 vin., od III. vrste naprej 40 vin. — V slučaju slabega vremena se veselica odnese na nedoločen čas. — K obilni udeležbi uljudno rabi odbor

Komen, 15. maja 1908. — Spominjaje se na veliko škodo, ki so jo lansko leto kobilice povzročile po Krazu in z ozirom na to, da so se letos v še večji množini prikazale in vsled pritoževanja kmetov radi žugajoče nesreče, štel sem si v dolžnost, storiti v to svrhu, kar je v mojih močeh. Dne 11. aprila, t. j. oni dan, ko sem natančno doznal, koje občine trpe po tej nezgodi, sem poročal direktno poljedelskemu ministerstvu o preteči nevarnosti, ki jo nam vzroče kobilice in nasvetoval kot najboljši pripomoček uvedbo puranov. Istega dne pisal sem tudi c. kr. zavodu za varstvo rastlin na Dunaj, katemu sem zajedno poslal zbirko tega mrčesa ter prosil vsestranskih navodil, kako pripomoči tudi z drugimi preskušeni sredstvi, omenivši, da sem o tem poročal tudi c. kr. ministerstvu za poljedelstvo. Obvestil sem tudi svojega brata državnega poslanca, naj deluje v to, da dobé prizadete občine zdatno podporo.

Dne 18. aprila mi je odgovoril c. kr. zavod za varstvo rastlin, da je c. kr. poljedelsko ministerstvo zahtevalo od zavoda navodil o pokončevanju kobilic, koji je priporočal kot jako umestno vpeljavo puranov. Dne 24. aprila je naročilo c. kr. poljedelsko ministerstvo c. k. kmetijsko-kemijskemu poskuševališču v Gorici, naj skuša vsa znana sredstva proti temu. Vsled tega sem bil po c. kr. vladnem svetniku v Trstu g. Frihauf-u in c. kr. kmetijskem nadzorniku g. Gvozdenoviču brzojavno naprošen, naj bi ju spremljal po napadenih krajih. Prišedši jima določeni dan, 30. aprila, naproti v Nabrežino, pridruži se nam tudi moj brat, ki je slučajno, vračaje se domov iz Dalmacije, tjekaj dospel. Gospodje so se prepričali o žugajoči nevarnosti in obljubili storiti vse mogoče v obrambo.

Na neslane dovtype v pobožnem „Prim. Listu“, da je bil tu minister na kosilu, ne odgovarjam, tudi ne o predsedniku, to prepričam v boljše prevavo onim, ki ne vedó, kam

s časom. — Dne 12. t. m. sta prišla spet sem gosp. prof. vit. Bolle, ravnatelj c. kr. kmetijsko-kemijskega poskuševališča, in kmetijski nadzornik gosp. Gvozdenovič, kojima sem pomagal urage volje izbirati zemljišča, kjer naj se delajo razni poskusi o zatiranju kobilic. Donesla sta mi tudi veselo novico, da je c. kr. ministerstvo za poljedelstvo dovolilo 2.400 K kot pomoč za nakup puranov in da bo tudi isto pokrilo troške za vse načine, ki se bodo vpotrebjevali za pokončevanje kobilic.

Tega dopisa bi nikdar ne pisal. Izzval pa me je „Prim. List“, od druge strani napadanje klerikalnih voditeljev. Predno so vedeli za moje postopanje, došel mi je glas, da se ruje proti meni, da zaemarjam svojo dolžnost, a ko sem to s pismi in delom dokazal, da sem že vse prej več storil, nego so se moji „prijatelji“ domislili, napadajo me in se — ne z menoj — ampak s kmeti norca delajo.

Josip Štrekelj.

Iz bovškega okraja.

Izredna lovška sreča. — Na planini nad Sočo pri Bolcu je ustrelil dne 17. t. m. gospod dr. Srečko pl. Fabris, c. kr. notar v Tolminu, na ednem in istem prostoru dva krasna divja petelina.

Z Bovškega. — (Nesreča.) — Ko so se vračali v nedeljo Bovčani iz Loga d. m. v. sta se splašila 2 konja. Kovski mojster Fr. Fon je skočil z voza ter si zlomil nogo, sedlar M. Berginec pa je padel tako nesrečno, da je po noči umrl.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za družbo sv. Cirila in Metoda padlo v klobuk g. Antona Klemenčiča podžupana v Dol. Tribuš, na Florjanovo od gostov „Selske gostilne“ na Pečinah K 8. — Od teh je daroval g. Iv. Krivic s Pečin št. 27. 2 K.

Družba sv. Cirila in Metoda naznanja tem potom, da se nahaja po širni domovini še mnogo nabiralnikov novih, zlasti pa starih, ki niso poslali še nobenih prispevkov. Nekateri stari nabiralniki vrše svoje delo že več let; ti imajo gotovo že cele kapitale! Nekateri novi nam pa tudi še niso poslali dva ali tri mesece ničesar. Prosimo vse uljudno, odprite jih in pošljite nam nabrane zneske.

Domače vesti.

Poroka. — Včeraj se je poročil v Ribnici na Kranjskem gospod dr. Peter Medvešek, odvetniški kandidat in predsednik slov. bralnega in podpornega društva v Gorici, z gospodično Heleno Samotornovo. Vse najboljše!

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici je nastopilo dne 16. t. m. v prvič s svojim dijaškim zborom. S tem je „Pevsko in glasbeno društvo“ završilo svojo polno organizacijo, t. j. ima pevske in glasbene solo, koncertni zbor in zbor iz naraščaja srednjih šol. Pevsko in glasbeno društvo je lahko ponosno na vseh tega čera. Dijaki so kazali lepo disciplino in lep napredok. Pokazali so ga najbolj v moškem zboru „Prelja“. Brez drugega lahko rečemo, da je dijaški zbor to pesem tako lepo izvajal, da prav nič ni zaostajal za koncertnim zborom. Vse točke so se izvajale pravilno. Tudi pevski material je dober. Posebno drugi basist sam, naravnost rečeno, imponirali. Proti basom tenorji niso v pravem razmerju, ker so še nerazviti, presibki glasovi, in premalo številni nasproti basu. Solist-tenorist g. Rijavec je nastopil z zavestjo, da je svoje vloge gotov. J. ko lepo je izvajal Procháskovo „Poslednja noč“. Basist Filipič je kazal prikupen, močan nizek glas, pel je sigurno, le da je imel nevhvaležno ulogo. G. pevovodja je posvetil temu večeru dve svoji originalni skladbi: Prešernovi „Pevcu“ in „Napis na velikem zvonu pri sv. Joštu“. Moč gda. Michla je v instrumentu, zaraditega sta obadva kosa prišla do veljave le na instrumentu. Pevec izna docela pasivno ulogo in pri drugi pesmi petje celo moti instrument. Raje bi slišali samo instrumentalno skladbo in ta bi imela sama na sebi tudi večji efekt. Tudi pri prvi pesmi človek poslušal le instrument in pevec ne more dobiti izraza. Tega ne poudarjamo morda kot grajo gdu. Michlu, ampak ker ga poznamo kot izbornega simfonista, dočim je njemu petje le bolj služea stvar. Društvo kakor občinstvo mora biti gdu. Michlu hvaležno za izreden

trud, ki si ga daje z zborom, in da se kaže tako izbornega interpretata našega prvega pesnika Prešerna.

Kakor je moralen vseh koncerta popola, materijalno društvo sicer nima izgube, ali naše občinstvo je zopet pokazalo, ne le da ima premalo ljubezni do glasbene umetnosti, ampak tudi da nima takta proti lastni mladini. Ako srednješolska mladina nastopi prvič pod okriljem Pevskega in glasbenega društva, na koncertu, potem je to dogodek v našem kulturnem življenju, in ako vsak olikanec v Gorici ne čuti dolžnosti, da pride priznavat pomen in delo svoje mladine, potem je to žalostna prikazen. Mladina pa zahteva in zasluži nekoliko srčnega sprejema, in skoraj bi rekli, da se naše občinstvo obnaša nekoliko neokretno. — Da končno naše občinstvo ne pozna reda in da je skrajno brezobzirno proti društvu in pevcem, se od koncerta do koncerta ponavlja. Pred vsakim koncertom se roti občinstvo točnosti, ali vsak koncert se zakasni za najmanj pol ure, pa tudi za celo uro. Skoraj bi rekli, da občinstvo ne pribaja poslušat petja, marveč da smatra take prireditve kot priprost sestanek slovenske družbe!

N. Y.

Kontrolerjem v moški kaznilnici v Gradšču ob Soči je imenovan g. V. Franke, doslej nadzornik v ženski kaznilnici v Begunjah.

Pravda za oslovo senco. — V „Soči“ smo priobčili že par dopisov o nekem sporu med gg. Vrtovec in glavarjem Prinzig v okr. šolskem svetu tolminskem. — Vrtovec je izrekel sum, da neki sejni zapisnik ni bil poslan na deželni šolski svet tak, kakoršen bi moral biti. — Iz tega je nastal vihar, ki zahteva že — tretjo sejo pomnoženega šolskega sveta. Prihodnji četrtek bo imel ob 8. uri sejo odsek, ki je vodil preiskavo o teh dogodkih, ob 11. uri pa okr. šol. svet. — Ali se predno je imel sejo odsek, ki edini je merodajen, da govori o tem sporu, je napravil glavar novo brez taktičnosti ter poslal vsem udom 18 strani obsežno šapirografovano poročilo, pisano naravnost ginjaivo lepo z glavarjevega stališča. — Tako ravnanje je obsojati z dveh strani: 1. uradniški aparat na glavarstvu in ta za glavarjeve kaprice, — 2. glavar je segel v delokrog odseka, ki bo šele imel sejo. — In kaj naj rečemo, da bo o taki lapaliji že tretja seja pomnoženega šolskega sveta, zvezana s stroški za cel okraj?

Te večne pravde glavarja Prinziga v Tolminu morajo prenehati! — Saj je že namestniški svetnik? Naj ga pokličejo v Trst, pa ne za delokrog v goriški deželi. Tudi temu se bomo morali upreti. Naj osreči Trst in Istro!

Pripominjamo, da so se v tej reči pritožili davkoplačevalci brzojavno na namestništvo.

Čudeži v Lurdu. — Klerikalci so nagnali okoli 600 ljudi v Lurd. Večina so šle ženske. Šel je pa tudi ljubljanski škof in pa dr. Šustersič. V soboto že je poročal „Slovenec“ o čudežu: da je mrtvoudna ženska nagloma vstala s postelje. Vsi so videli ta čudež, pravi „Slovenec“. Včerajšnji „Slov.“ poroča o novem čudežu. „Danes (18. maja) se je zgodil nov čudež“. Nekam sumljivo! 18. je bilo včeraj, torej tam v Lurdu se je zgodil čudež, kar so v Ljubljano izvedeli presneto hitro. Menda stoji „Slovenec“ reporter v Lurdu vedno na brzojavnem uradu pa brzojavi čudeže v pobožni slovenski svet, če ni ta brzojav nekoliko bližje „Slovencu“, namreč kar v njegovem uredništvu. — Torej dva čudeža! Do tretjega gre rado. Jutri ali pojutrišnjem bomo slišali o novem, tretjem čudežu. „Slovenec“ v zadnjem času ni vedel nič pripovedovati o čudežih v Lurdu, čudeži so čakali na Slovence; 600 jih mora priti najmanj, potem se godijo čudeži. Ljubljanski škof je že bil v Lurdu, pa se mu ni posrečilo, da bi bil videl čudež, Šustersič je tudi hodil po Lurdu in popisaval svoje romanje, ali čudežev ni bilo. Čudeže videti, to je bilo prihranjeno našemu vernemu in dobremu ljudstvu! — V Lurd so peljali neko slepo žensko in neko epileptično, potem bolnega otroka. Kdaj sporoči „Slovenec“ o čudežih nad temi ljudmi?! — Lani so slepariji z nekim „čudežem“ na Brezjah. „Slovenec“ je pisal dolge kolone, ali konec je ta, da se je „čudež“ z Brezij razplnil v preračunjeno farbarijo. In s čudeži v Lurdu? Kako bo?!

Občinske volitve v Gorici. — Danes je volil drugi razred. Izvoljena sta dr. H. Cristofoletti, lekarnar, in D. Ussai, deželnosodni svetnik.

„Gorica“ in „Primorski list“ postavljena na laž v gonji proti poslancu Križniču. — Oba farovška lista sta v poročilu o neki sodni razpravi lajala, da je sodnik v razlogih k sodbi izrekel g. Križniču kot županu grajo glede njegovega ravnanja z občinskim premoženjem. Glede na to je morala „Gorica“ v soboto priobčiti nastopni uradni popravek:

Z ozirom na članek priobčen v tamošnjem časniku „Gorica“ z dne 5. t. m. št. 36 pod zaglavjem: „Križnič kot tožitelj pogorel“ izjavljam, da ni res, da bi bil jaz kot sodnik v zadevi g. Križniča zoper gg. Malniča in Zego pri proglasitvi razsodbe, utemeljevale oprostitev obtožencev, med drugim povedal zmisel, da „mora sodnik izreči g. tožitelju kot županu grajo glede ravnanja z občinskim premoženjem“, izraz, katerega nisem izpregovoril niti bi imel pravico ga izgovoriti“. Spoštovanjem dr. Diego Ziegler, sodni pristav in tač. vodja c. k. okrajne sodnije v Kanolu“.

Popravek govori desti jasno, kakšni ostudni lažniki in obrekovalci so klerikalci.

Občni zbor deželne zveze za promet tujcev na Gorisko-Gradiščanskem se radi zadržkov preloži na dan 4. junija t. l. in se bo vršil ob 3. uri popoldne v bralni sobi hotela „Südbahn“.

Germanizacija na državni železnici. — Za personalnega subreferenta pri železniškem ravnateljstvu v Trstu je imenovan pangerman revident Bierhandl z Dunaja. Preskočil je druge, imenovan je kot nemški politični agitator. Nov skandal, na kateri opozarjamo poslance.

Odbor uradniškega konsumnega društva v Gorici je sklenil v skupni seji dne 16. t. m., da se skliče izvanredni občni zbor v ponedeljek 25. maja t. l. v salonu hotela Angelo d'oro ob 8. uri zvečer. — Dnevni red doposlje se p. n. udom na dom.

Grand hotel v Bohinjski Bistrici je bil slovesno otvorjen v nedeljo. K otvoritvi je pohitelo tudi več Goričanov. Hotelir je g. Seidl, res spreten strokovnjak. Vse je urejeno lepo, krasno, cene primerne, postrežba uzorna. Hotel najtopleje priporočamo.

Strasno razmesarjenega so našli ob železniškem tiru pod Kostanjevico v Gorici 34 letnega železniškega uslužbenca Franca Batiča iz Šempasa. Po noči je šel skozi predor, kjer ga je zagrabil tovorni vlak, potegnil s seboj ter razmesaril. Desna roka in noga sta bili odtrgani, možgani raztreseni po tiru; ves je bil v krvi. Zapastil je ženo in otroke.

Telovadno društvo „Sokol“ v Gorici naznanja, da se vrši telovadba za člane vsaki ponedeljek, sredo in petek od 8. do 9. ure zvečer, za trgovske in obrtne vajence vsaki torek in četrtek od 8. do 9. ure zvečer v društveni telovadnici v „Trgovskem domu“ (vhod skozi Verdijevo ulico).

Tat v cerkvi. — V Kapucinski cerkvi so prijeli nekega 70 letnega Iv. Tosona iz Italije, ki je hotel okraati neko gospo.

Zveza narodnih društev.

Veselica v Št. Andrežu. — V nedeljo se je vršila veselica v Št. Andrežu, ki je končala z res lepim uspehom. Domači zbor je dovršeno pel Zajčev: „Himna Zvonimira“ pod vodstvom svojega povodje g. Komela, ki menda že deseto leto poučuje štandresko društvo. „Na vrelu Bosne“, je zelo težka skladba in moški zbor „Nade“ iz Sovodenj je dobro rešil svojo mogoče pretežno nalogo. Imenitno se je izkazal tudi moški zbor bralnega in podpornega društva iz Gorice s Sachs-ovo: „Ti osrečiti jo hoti“. Tudi domači diletantje so bili pri tridejanski veseligrigi „Čevljar“ na svojem mestu. Na sploh sicer ni bilo mnogo občinstva pri veselici, nekaj je škodovai tudi neprijetni veter, toda i domače društvo i njegov pevovodja, ki neumorno deluje na polju pevске izobrazbe okoličanskih društev, sta lahko zadovoljna z lepim uspehom; obema moramo le častitati.

Trgovsko - obrtne in gospodarske vesti.

Vinska poskušnja in vinarški pohod v Tomaju v nedeljo sta se jako dobro obesla. Udeležba je bila velika. Navzoči so bili tudi poslanci Alojzij in Josip Štrekelj ter dr. Gregorin. Reckendorfer, ravnatelj nižjeavstrijskega dež. vinarskega društva, se je jako pohvalno izrazil o kraškem teranu. Upamo, da dobimo o poskušnji in shodu obširnejše poročilo.

Trgovsko-obrtno društvo uraduje odslej redno od 8. ure zjutraj do 2. popoldne v svojih

prostorih v ulici Sv. Ivana št. 7. pritličje. Isto se je temeljito prevestrojilo. Ker zastopa interese trgovcev in obrtnikov slovenskega dela naše dežele, je naša sveta dolžnost, da grede vsi krogi društvu na roko in je podpirajo s podatki o gospodarskem in premoženjskem stanju v deželi ter sploh pomagajo širiti njega delovanje. Ako se hoče doseči zaželjeni vseh, ni držati rok križem, marveč z vstrajnim delom in z organizacijo pridemo do pravic, ki nam pristojajo.

Kar je drugi narodnosti v deželi trgovska zbornica, to bodi nam gorenje društvo!

C. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo naznanja: V udobnost posebno potujočega občinstva se izdajo v kratkem sešitki, kateri imajo po 3 liste znamk po 5 vinarjev in jeden list znamk po 10 vin. Na ovitku je utisnjen dvoglavi orel. Vsak list vsebuje 6 znamk.

Cena takega sešitka znaša 1 K 52 vin. od katerega zneska odpade 1 K 50 vin. na znamke in 2 na stroške naprave sešitka.

Izvojni trg v Gorici se otvori 25. t. m.

Politični pregled.

Poslanska zbornica je včeraj nadaljevala z nujnim predlogom posl. Schraffla gledé akcije v pomoč vinogradnikom.

V gospodski zbornici je interpeliral Brass, kdaj hoče vlada predložiti jezikovni zakon in kaj hoče ukreniti, da obnovi jezikovni status quo.

Razne vesti.

Proti banu Rauchu in hrvatski vladi. — V „komiteju slovenskih akademskih društev na Dunaju“ se je v seji dne 14. t. m. razpravljalo o skandaloznem postopanju bana Raucha in hrvatske vlade napram vseučilišnim profesorjem in se je sprejela soglasno in z navdušenjem sledeča resolucija: „Slovenska akad. društva, zastopana v komiteju slov. akad. društev na Dunaju, izražajo svoje najgloblje ogorčenje nad nezaslišano kršitvijo akademič. svobode po hrvatski absolutistični vladi, ki je iz političnih nagibov upokojila profesorja Šurmina in Manojlovića. Istocno izreka jo hrvatskemu in srbskemu dijaštvu zagrebske univerze svoje priznanje za občudovanja vredno požrtvovalnost, s katero vodi težki boj za kršeno akad. svobodo, in pozdravlja njegovo akcijo z nedeljenimi simpatijami“. — V isti seji je slovensko dijaštvo zavzelo tudi svoje stališče v zadevi generalne stavke nemškega naprednega dijaštva; to stališče je preciziralo v nastopni resoluciji; „Slovenska akad. društva, zbrana v komiteju slov. akad. društev na Dunaju, ne vidijo v sistiranju predavanja profesorja Wahrunda dovoljuega vzroka za obširne in dalekosežne akcije, ker kršitev akademične svobode očitno ni popolnoma gotova. Izjavljajo pa, da bodo vselej, kakor hitro bi se pripetila kršitev svobode v pouku in učenju, za to najodločneje nastopili. — Drugi vzrok, zakaj se slovenski dijakji do zdaj niso udeleževali manifestacij nemških dijakov, je ta, da se do zdaj nemško dijaštvo ni na noben način izrazilo o eklatantni kršitvi akad. svobode na hrvatski univerzi v Zagrebu“. — Zadnja resolucija se je izročila tudi rektorju dunajske univerze.

Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju, ustanovljeno ob vladarski štiridesetletnici l. 1888., slavi letos dvajsetletnico svojega obstanka. Tiho in brezhrupno bo to slavje, kakor je tiho delovanje tega prepotrebnege društva. A to slavje naj bi bilo

vsaj povod, da bi se rojaki v domovini in drugod o izdatnejši meri spominjali društva z obilnimi darovi. Vemo sicer, da je narodni davek ogromen, a pomisliti je treba, da skrbi naše društvo za najboljše: za našo mladino, za našo bodočnost. V vseh strokah nam nedostajajo duševnih delavcev in na merodajnih mestih se često izgovarjajo, da ni potrebnih moči na razpolaganje, ako zahtevamo, kar nam gre. A marsikateremu velikošolcu upada pogum, da opeša in omaga malo pred ciljem, ker ga je potlačila in oslabila revščina. Zakaj poleg vseh težkoč, s katerimi se borijo slovenski visokošolci, poleg preziranja se strani višjih je revščina najhujša sovražnica, ker slabi duševne in telesne sile. In revna, potrebna je pretežna večina slovenskih velikošolcev! Vsaki mesec trka 70 do 80 prosilcev na naše duri in odbor je včasih v največi zadregi, ker bi rad pomagal, pa ne more, ker so mu prepričilo odmerjeni denarni pomočki. S strahom opazujemo, kako se od leta do leta krčijo dohodki, draginja v velikem mestu pa je vedno večja. Zato se obračamo danes do vseh rojakov z iskreno prošnjo, naj se nas v obilni meri spominjajo za naš jubilej. Izlasti pa pozivljamo vse tiste, ki so svoj čas uživali dobrote našega društva, naj se spomnijo tistih časov in naj se oddolžijo vsaj deloma ker tako pomagajo drugim, da dosežejo svoj cilj. Okolo 1500 poročil in položnic smo razposlali o Božiču; kdor se še ni odzval, naj pošle položnico in jo uporabi ali pa naj pošlje svoj prispevek na naslov društva, ki ima svoj sedež v pisarni blagajnika g. K. Seshuna, dvornega in sodnega odvetnika na Dunaju, I. Singerstr. 7. Na Dunaju meseca maja 1908. — Odbor podpornega društva za slov. visokošolce.

Na Dunaju je poneveril odvetnik dr. E. Quittner 800.000 K ter pobegnil.

Orkan. — Iz Lvova poročajo, da je v tarnopolskem okraju razgrajal velik orkan, ki je napravil mnogo škode.

Na vseučilišču v Gradcu je imel biti promoviran v soboto neki klerikalni dijak, član društva „Carolina“. Vse bi se bilo izvršilo mirno, ali klerikalni poslanci Hagenhofer, Wagner in Huber so pripeljali 200 kmetov, ki naj bi prisostvovali promociji. Nemški neklerikalni dijaki so zastavili pot nabujskanim kmetom, na kar je prišlo do pretepa. Promocije ni bilo, kmetje so morali iti. — To je drzen klerikalni naskok na vseučilišče. Klerikalci hočejo strahovati vseučilišče ter uničiti vseučiliško svobodo. Zadnji čas, da se napravi konec klerikalni objestnosti.

Izlet vseh notranjskih sokolskih telovadnih društev bo meseca julija v Logatcu, kjer se bo vršila skupna javna telovadba.

Najboljše, najfinišne in trpežne šivalne stroje

ima edini tovarniški zastopnik za Gorico

Jakob Šuligoj, urar

GORICA

Gosposka ulica št. 25.

Za vsaki stroj se jamči 5 do 10 let.

Občni zbor

okrajne posojilnice v Bovcu

bode

v nedeljo 31. maja ob 4. uri popoldne v „Občinskem domu“.

DNEVNI RED:

1. Potrditev letnega računa l. 1907. Predsednikovo in tajnikovo poročilo.
2. Volitev načelstva.
3. Volitev nadzorstva.

K obilni udeležbi vabi društvenike.

Načelstvo.

Skrbite za bodočnost!

Najugodnejše zavaruje „Prva češka splošna delniška družba za zavarovanje na življenje v Pragi“; edina slovenska delniška družba te stroke.

Novodobni zavarovalni pogoji, zmerni tarifi za razna praktična življenska zavarovanja.

V ustanovnem letu 1900. je bilo podanih ponudb na zavarovani znesek K 122.000 v letu 1907. pa za K 10.413.800, kar najbolj dokazuje o razvoju zavoda in zaupanju katerega uživa.

Ponudbe sprejema in daje vsa tozadevna pojasnila

**zastopnik za Goriško
JOS. ROVAN**

komisijsko & agencijsko podjetje
v Gorici, Stolni trg št. 9.

V izpopolnitev organizacije sprejme se v vseh večjih krajih Goriške delavne sotrudnike kot krajevne zastopnike pod ugodnimi pogoji. Dolične ponudbe naslovili je na zastopnika za Goriško.

Žene!

Ako trpite na strjenju krvi in na podobnih boleznih, tedaj pišite na P. Ziervasa-Kalk 244 pri Kollnu ob Reni.

Nekatera od sto in sto zahvalnih pisem: „Gospa B. iz W. piše: Lepa hvala! Vaše sredstvo je učinkovalo že 5. dan“.

Gospa L. v M. piše: „Priporočala bom vsakomu Vaše izvrstno sredstvo ter ne bom sama nikoli brez njega“.

Arhitekt S. v M. piše: „Za izbrano potrebo se zahvaljujem. Pri moji ženi je Vaše sredstvo že po 3-dnevni rabi brez bolečin učinkovalo“.

Proti pošiljavi 1 marke nemške veljave (tudi v znakah) pošljem knjigo: „Motenje perjode“ spisal dr. Med. Lewis. — Pojasnila brezplačno.

Za odgovor naj se priloži znakom.

Dr. E. Volčič v Novem mestu (Rudolfovo :: Kranjsko)

je uredil in izdal:

1. Civilno-pravdni red in sodni pravilnik z drugimi civilno-pravdnimi zakoni. — Knjiga je popoln zbornik pravil označene vrste; koncem tvarine je obširno stvarno kazalo v slovenskem in hrvatskem jeziku. — Obseg XII. in 909 strani; cena vezani knjigi 8 K. poštnina 55 v.

2. Odvetniška tarifa določila v slovenskem in hrvatskem jeziku pred sodišči; sodne pristojbine. Obseg 75 strani (20 tabel); cena 1 K 80 v. — Knjigi se dobivata v „Slovan ski knjigarni, A. Gabršček v Gorici.“

Jakob Šuligoj

urar

c. kr. državne železnice

v Gorici

Gosposka ulica št. 25.

priporoča svojo zalogo ur in trgovino z zlatom in srebrom.

Vse po zmernih cenah.

Za pravo zlato in srebro se jamči.

Z znamk **Marsner** zaznamovani šumeči limonadni bonboni malinov, jagodov, češnjev in prvenov okus so najboljši. Prva češka delniška družba za orient. sladkorno blago prej A. Marsner Kraljevi Vinogradi. Dobi se v Gorici pri A. P. Glessig, A. Seppenhofer in G. Furlant.

Denar prihrani, kdor kupi izgotovljeno pohištvo pri

Ant. Breščak-u

v Gorici,

v Gosposki ulici št. 14

(v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najbogatejšo izbero pohištva vseh slogov za vsak stan, priprostega in najfinejega izdelka.

Daje tudi na obroke.

Lastna delavnica

za tapecirano pohištvo.

Cene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa, podobne na šipe in platno, ogledala, žima in platno.

Iščem poslovodja

za svojo trgovino mešanega blaga v Kranju (Gorenjsko). — V poštev pridejo edino le osebe, katere imajo za ta posel popolno znanost in so bile v tej lastnosti eventualno že drugod nastavljene, potrebno je tudi znanje slovenščine in nemščine v govoru in pisavi, izvednost v korespondenci in knjigovodstvu. V dotičnih ponudbah naj se navede: dosedanje delovanje, čas istega in pri komu, dan vstopa in plačilni zahtevki.

Peter Majdič, Celje.

Cenj. dame in gospodje -- pozor!

Imate e šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovjšo marko »Original-Viktoria« in najboljšega izdelka.

Po dolgoletnih skušnjah sva se prepričala da ostane »Original« le najboljši.

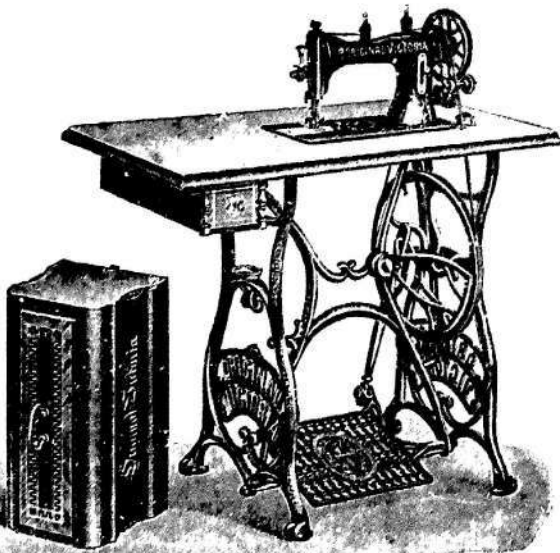
Original-Viktoria stroji delajo se po 15-letni uporabi brezšumno.

Original-Viktoria stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrine namene.

Original-Viktoria stroji so najprilavnejši za umetno vezenje (rekamiranje). Tvrdba stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Viktoria stroji so najboljše vseh dosedaj obstoječih tovarov. Za vsak stroj jamčiva 10 let. Nikdo naj ne zamudi prilike ogledat si pred nakupom »Original-Viktoria stroje«.

Edina zaloga »Original-Viktoria« strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles »Puch«, orožja, municije in vseh lovskih priprav pri tvrdki

KERŠEVANI & ČUK - GORICA

Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

Lastna delavnica in popravilnica RIVA CASTELLO št. 4.

CHRISTOFLE & Cie Namizno orodje in posodje vseh vrst.

Priznana težko posrebrnjeno najlepše forme.

Kompletne kasete namiznega orodja, posodja za omako, kavo, čaj, namizni podstavki, umetni izdelki.

Jedino nadomestilo pravega srebra.

Posebni izdelki za hotele, restavracije in kavarne, kakor tudi pensijone gospodinjstvo itd.

C. kr. dvorni založniki **Christofle & Cie Dunaj** I. Opernring 5 (Heinrichshof).

Ilustrovani cenik na zahtevanje. — V vseh mestih zastopano po prekupeih. — Kot jamstvo svoje izvornosti imajo naši izdelki svojo tovarniško znamko in ime Christofle.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst.) — Telefon št. 79.

Račun poštne hranilnice št. 837.315.

V skupni seji načelstva in nadzorstva z dne 5. decembra 1907. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4¹/₂%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadrugnikom na vknjižbo po 6%, na varščino ali zastave in na menjice po 6¹/₂%; za čas denarne oroginje 1¹/₂% višje.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1907. s 6%.

Stanje 31. dec. 1907.: Zadrugnikov 1867 z deleži v znesku 99.684 kron. — Hranilne vloge: 1.706.550,77. — Posojila: 1.699.186,77. — Reservni zaklad: 85.954,35. — Vrednost hiš: 112.328.—

Potnikom v Ameriko

priporoča

generalna agentura „Amerikanske in White Star Linije“ najhitrejšo vožnjo preko Basla-Parisa-Cherbourg-New-York.

2 odhoda na teden. Prosta hrana že v Baselu.

Z velikanskimi parniki teh linij traja prevoz od Cherbourg-New-York v resnici le 5 in pol do 6 dni.

Vsa potrebna in natančna pojasnila daje radevolje in zastoj: „Generalna Agentura“ Im Obersteg & Co Basel Aeschengraben 28 (Švicla)